

COMMISSIE BEZWAARSCHRIFTEN WESTERKWARTIER – JAARVERSLAG 2023

De commissie bezwaarschriften van de gemeente Westerkwartier (hierna: commissie) biedt hierbij haar jaarverslag over 2023 aan.

De informatie in dit jaarverslag wordt gegenereerd uit het zogenaamde 'dashboard Bezwaar en Beroep'. Dit dashboard verbindt de gegevens die in de verschillende zaaksystemen beschikbaar zijn over bezwaarprocedures met elkaar. Hierdoor ontstaat, zowel organisatiebreed als binnen het fysieke, sociale en ondersteunende domein, inzicht in aantallen en aard van de ingediende bezwaren. Er ontstaat ook inzicht in het aantal bezwaren dat wordt ingetrokken na ambtelijk overleg met een bezwaarde. Die bezwaren worden dus niet voor advies aan de commissie voorgelegd, maar in een eerder stadium afgehandeld.

Hieronder geven we eerst een toelichting op de wijze waarop bezwaren worden afgehandeld binnen de gemeente Westerkwartier en enkele andere algemene zaken. Daarna volgt in woord en beeld informatie over de in 2023 door de commissie ontvangen bezwaren.

Bezwaarprocedure

Bezwaarschriften tegen besluiten van het college (en soms de burgemeester of de gemeenteraad) komen binnen bij het team dat het besluit genomen heeft. Dit team meldt de ontvangst van het bezwaar bij het secretariaat van de commissie.

Er wordt eerst ambtelijk gekeken of het bezwaar aanleiding geeft tot nader overleg met de bezwaarde of dat mogelijk sprake is van een gebrek dat eenvoudig hersteld kan worden. Het gebeurt regelmatig dat het bezwaar wordt ingetrokken na een verduidelikend gesprek, na het herstel van een geconstateerd gebrek of na de inhoudelijke herziening van het besluit. Het bezwaar wordt dan dus niet meer voor een advies voorgelegd aan de commissie.

Als het bezwaarschrift voor advies aan de commissie wordt voorgelegd, stelt het team een bezwaardossier samen met alle documenten die betrekking hebben op het bestreden besluit en bezwaar. Het team stelt ook een verweerschrift op. Het bezwaardossier en het verweerschrift worden naar het secretariaat van de bezwarencommissie gestuurd. Het secretariaat van de commissie ligt bij het team Juridische Zaken.

De commissie houdt twee avonden per maand hoorzittingen, als regel op de eerste maandag en de derde woensdag van de maand. De bezwaren worden ingepland voor deze hoorzittingen. Het secretariaat verstuurt de uitnodigingen naar bezwaarden, eventuele belanghebbenden en de functionarissen die namens de gemeente het verweer voeren. De hoorzittingen worden gehouden in het gemeentehuis van Zuidhorn.

Tijdens de hoorzitting krijgen alle betrokkenen gelegenheid hun zienswijze toe te lichten, op elkaars zienswijze te reageren en om vragen van de commissie te beantwoorden. Na afloop van de hoorzitting bepaalt de commissie haar advies. Dit advies wordt vervolgens uitgewerkt door de secretaris. De commissie beoordeelt dit concept-advies, waarna het advies (en het verslag van de hoorzitting) wordt vastgesteld. Het advies wordt ondertekend door de voorzitter en secretaris en naar het bestuursorgaan gestuurd.

Het advies van de commissie wordt in de praktijk gestuurd naar de functionaris die het verweer heeft gevoerd. Deze stelt, met inachtneming van het advies, een beslissing op bezwaar op. Als het advies van de commissie wordt gevolgd, is de teamleider bevoegd om dat besluit in mandaat te nemen. Als ambtelijk echter het voornemen bestaat om af te wijken van het advies, dan vindt besluitvorming plaats door het college.

Hoorzittingen

De hoorzittingen worden als regel in het gemeentehuis van Zuidhorn gehouden. Incidenteel wordt uitgeweken naar een andere locatie. Voor belanghebbenden die niet fysiek aanwezig kunnen zijn, bestaat de mogelijkheid om digitaal (via MS Teams) of telefonisch deel te nemen aan de hoorzitting. Deze hybride vorm voorziet duidelijk in een behoefte.

Niet alle bezwaarmakers maken gebruik van het recht om te worden gehoord. De commissie kan in dat geval dus geen vragen stellen aan de bezwaarmaker. Bovendien laat iemand dan een gelegenheid voorbij gaan om nog in gesprek te komen met de vertegenwoordiger van de gemeente. Dat kan soms ook oplossingen dichterbij brengen.

Info website

Het jaarverslag van de commissie wordt door het college altijd voorgelegd aan het raadsoverleg. De voorzitter van de commissie geeft in dit overleg een toelichting en beantwoordt eventuele vragen. Die vragen hebben in voorgaande jaren o.a. geleid tot verduidelijking van de informatie op de website over de bezwaarprocedure.

Op de gemeentelijke website staat een beknopte toelichting op de bezwaarprocedure. Er wordt aandacht besteed aan de taak van de bezwarencommissie en de gang van zaken tijdens de hoorzitting. De samenstelling van de commissie is op de website opgenomen, evenals de zittingsdata in het lopende kalenderjaar. Deze zittingen zijn in beginsel openbaar, met uitzondering van bezwaren die betrekking hebben op het sociale domein (o.a. Participatiewet, Wmo 2015 en Jeugdwet).

De commissie kiest er bewust voor om niet de agenda's van haar hoorzittingen op de website te plaatsen. Wij willen namelijk de aard en het karakter van de te behandelen bezwaren niet actief openbaar maken. De bezwaarprocedure betreft immers individuele rechtsbescherming tegen een besluit van de gemeente. De hoorzitting heeft daarmee een heel andere functie dan een openbare vergadering van een vertegenwoordigend orgaan als de gemeenteraad.

Doordat de zittingsdata van de commissie op de website zijn vermeld en door de verwijzing naar de commissiesecretarissen voor inhoudelijke informatie, bestaat voor geïnteresseerden alsnog de mogelijkheid om informatie te krijgen over de aard van de bezwaren die tijdens een zittingsavond openbaar worden behandeld. De commissie vindt deze werkwijze passend.

Overigens constateert de commissie dat in de praktijk met enige regelmaat belangstellenden plaatsnemen op de publieke tribune. Dit betreft dan veelal besluiten of vergunningen die ruimtelijk of maatschappelijk een grotere impact hebben.

Herbenoeming

De voorzitter en leden van de commissie zijn benoemd in januari 2019, direct na de herindeling. De eerste zittingstermijn van de commissie eindigde per 1 februari 2023. Tijdens het jaarlijkse evaluatie-overleg tussen de burgemeester, de commissie en haar secretariaat in oktober 2022 hebben de voorzitter, vice voorzitter en leden allen kenbaar gemaakt dat zij graag voor herbenoeming in aanmerking komen. In januari 2023 is de voltallige commissie herbenoemd voor een periode van vier jaar.

Ten slotte

De commissie hecht er aan op deze plaats haar waardering uit te spreken voor de betrokkenheid en inzet van de ambtelijke ondersteuning van de commissie en van de (juridisch) adviseurs die betrokken zijn bij de afhandeling van bezwaren. Dit heeft er mede toe geleid dat er in het afgelopen jaar, ondanks enkele gevallen van langdurige ziekte, geen achterstanden zijn ontstaan in de afdoening van bezwaren.

Bezwaren 2023 - Algemeen

In 2023 zijn in totaal 120 bezwaren gemeld bij de commissie. Dit is een redelijk constant beeld; in 2022 en 2021 betrof dit respectievelijk 124 en 123 bezwaren.

Ruim één op de drie van de gemelde bezwaren (37%) werd niet geagendeerd voor een hoorzitting en is daarmee niet voor een inhoudelijk advies aan de commissie voorgelegd. Dit betrof 44 bezwaren.

Bij 6 bezwaren stond op voorhand onmiskenbaar ('kennelijk') vast dat het bezwaar niet voldeed aan de eisen die gelden voor het indienen van bezwaar. Deze bezwaren zijn zonder hoorzitting afgedaan, met het advies 'niet-ontvankelijk'. (Deze bezwaren zijn in het overzicht geregistreerd als 'kennelijk niet-ontvankelijk'.)

Van de 120 gemelde bezwaren zijn 36 bezwaren in het ambtelijke voortraject ingetrokken. Dat betekent dus dat bijna 1/3 van de bezwaren (30%) 'in der minne' wordt opgelost (2022: 35%; 2021: 24%). Meestal gebeurt dit na een toelichtend gesprek, na de correctie van een gebrek in het besluit, of na oplossingsgericht overleg.

Er bestond tot 2021 geen inzicht in het aantal bezwaren dat in het voortraject werd ingetrokken. Het eerdergenoemde 'dashboard' maakt dat sindsdien wel mogelijk. Dat opnieuw een substantieel deel (30%) van alle ontvangen bezwaren is ingetrokken, vindt de commissie positief. Het betekent immers dat een groot deel van de bezwaren al zonder tussenkomst van de commissie wordt opgelost. En het betekent vooral dat de inzet van de medewerkers die betrokken zijn bij de afhandeling van bezwaarschriften structureel gericht is op het in gesprek gaan met bezwaarden en het, waar mogelijk, oplossen van het probleem. De commissie heeft hier grote waardering voor.

Van de 120 gemelde bezwaren zijn 76 bezwaren (63%) voor een inhoudelijk advies aan de commissie voorgelegd. In die gevallen heeft dus een hoorzitting plaatsgevonden en heeft de commissie een advies uitgebracht aan het college (2022: 71 bezwaren, 57%; 2021: 81 bezwaren, 66%).

In 2023 zijn 76 bezwaren voor een advies aan de commissie voorgelegd:

- bij 53 bezwaren (70%) is geadviseerd tot ongegrondverklaring van het bezwaar. In die gevallen is dus geoordeeld dat het besluit zorgvuldig en op juiste gronden tot stand is gekomen;
- bij 9 bezwaren (12%) is geoordeeld dat de bezwaarde gelijk had, en daarmee tot gegrondverklaring van het bezwaar; en
- bij de overige 14 bezwaren is geadviseerd tot niet-ontvankelijkverklaring (6 bezwaren, 8%) of is het bezwaar alsnog ingetrokken (8 bezwaren, 10 %).

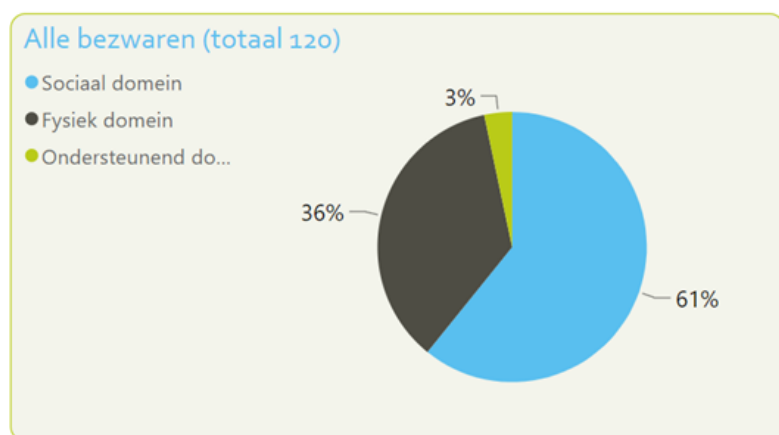
Het percentage ongegronde bezwaren is de afgelopen jaren redelijk constant en varieert (met enige marge) rond de 70%. Het percentage gegronde bezwaren is eveneens zeer constant en ligt tussen de 12 en 14%.

	2023	2022	2021	2020	2019
Aantal bezwaren dat voor advies aan de commissie is voorgelegd	76	71	81	81	47 (*)
Ongegrond	53 (70%)	56 (79%)	54 (67%)	58 (71%)	33 (70%)
Gegronnd	9 (12%)	10 (14%)	10 (12%)	11 (14%)	6 (13%)
Niet-ontvankelijk	6 (8%)	4 (6%)	10 (12%)	3 (4%)	7 (15%)
Ingetrokken	8 (10%)	1 (1%)	7 (9%)	9 (11%)	1 (2%)

(*) de bezwaren tegen besluiten van de voormalige gemeenten zijn t/m juni 2019 nog voor advies voorgelegd aan de 'oude' bezwarencommissies; die bezwaren zijn in dit overzicht niet meegenomen.

Bezwaren 2023 – Uitsplitsing over de domeinen

In onderstaande diagram en tabel wordt weergegeven hoe het aantal bezwaarschriften (120) is verdeeld over de drie domeinen, alsmede wat per domein de uitkomst is.

Alle bezwaren						
Domein	Aantal bezwaren	Gegronnd	Ongegrond	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
Sociaal domein	73	3	29	6	35	4
Fysiek domein	43	6	22	7	9	4
Ondersteunend domein	4		4			
Totaal	120	9	55	13	44	8

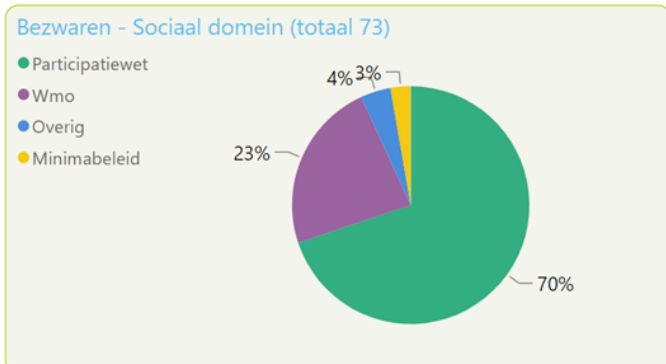
Het aantal bezwaren bij het sociale domein (73) was in 2023 opnieuw hoger dan het aantal bezwaren in het fysieke domein (43), zij het dat het verschil minder groot was dan in 2022 (resp. 89 en 31). In 2021 was het aantal bezwaren in beide domeinen nagenoeg gelijk (resp. 59 en 57).

In zowel het sociale domein als het fysieke domein werden in 2023 verhoudingsgewijs meer bezwaren ingetrokken dan in voorgaande jaren.

Bezwaren 2023 – Sociaal domein

In 2023 hadden 73 van de 120 bezwaren betrekking op het sociaal domein (2022: 89; 2021: 59). Van die 73 bezwaren betroffen 51 de Participatiewet (70%) en 17 de Wmo 2015 (23%).

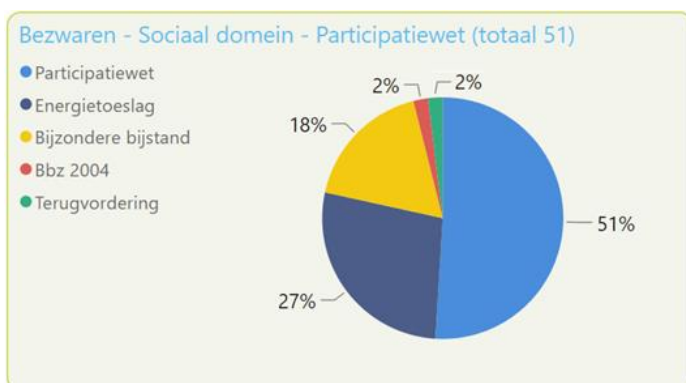
In onderstaande diagram en tabel wordt weergegeven hoe het aantal bezwaarschriften (73) is verdeeld over de onderscheiden wetten c.a., alsmede wat per discipline de uitkomst is.

Sociaal domein						
Vakgebied	Aantal bezwaren	Gegron	Ongegron	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
Participatiewet	51	1	21	5	24	4
Wmo	17	2	5		10	
Overig	3		2		1	
Minimabeleid	2		1	1		
Totaal	73	3	29	6	35	4

Participatiewet

Hieronder wordt weergegeven hoe het aantal bezwaarschriften met betrekking tot de Participatiewet (51) is verdeeld over de onderscheiden aandachtsvelden, alsmede wat per aandachtsveld de uitkomst is.

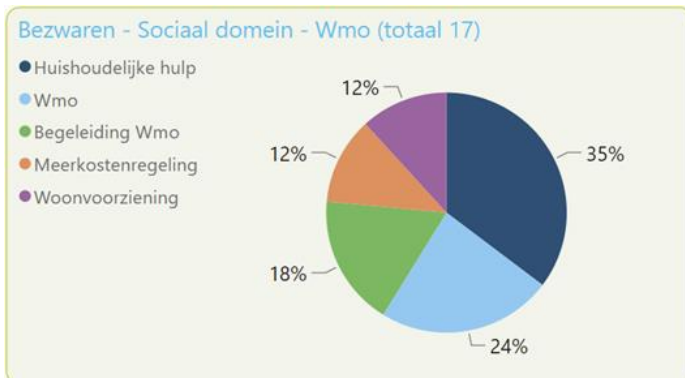

Sociaal domein - Participatiewet						
Wet / Regeling	Aantal bezwaren	Gegron	Ongegron	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
Participatiewet	26	1	13	4	8	4
Energietoeslag	14		2		12	
Bijzondere bijstand	9		5	1	3	
Bbz 2004	1				1	
Terugvordering	1		1			
Totaal	51	1	21	5	24	4

Binnen de Participatiewet had in 2023 opnieuw een groot deel van de bezwaren betrekking op de toekenning van een energietoeslag. Dit betrof een tijdelijke regeling die een bepaalde categorie belanghebbenden het recht gaf op een eenmalige bijdrage in de sterk gestegen kosten voor energie.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

Hieronder wordt weergegeven hoe het aantal bezwaarschriften met betrekking tot de Wmo 2015 (17) is verdeeld over de onderscheiden aandachtsvelden, alsmede wat per aandachtsveld de uitkomst is.

Sociaal domein - Wmo						
Wet / Regeling	Aantal bezwaren	Geground	Ongegrond	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
Huishoudelijke hulp	6	1	1		4	
Wmo	4	1	2		1	
Begeleiding Wmo	3		1		2	
Meerkostenregeling	2				2	
Woonvoorziening	2		1		1	
Totaal	17	2	5		10	

Sociaal domein – overig

Binnen het sociaal domein waren er in 2022 3 bezwaren die betrekking hadden op andere regelgeving dan de Participatiewet of de Wmo 2015.

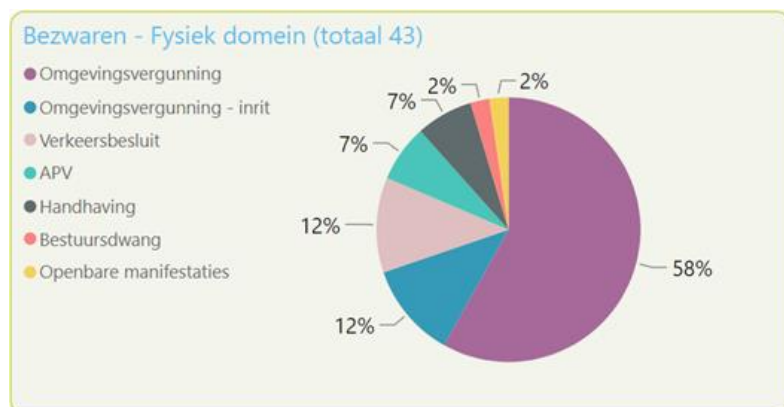
Sociaal domein - Overig						
Wet / Regeling	Aantal bezwaren	Geground	Ongegrond	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
Gehandicaptenparkeerkaart	2		1		1	
Rijbewijs	1		1			
Totaal	3		2		1	

Bezwaren 2023 - Fysiek domein

In 2023 hadden 43 van de 120 bezwaren betrekking op het fysiek domein (2022: 31; 2021: 57).
Van die 43 bezwaren betroffen 25 een omgevingsvergunning bouw/RO op grond van de Wabo (58%).

Bij omgevingsvergunningen (en andere besluiten in het fysieke domein) kan naar zijn aard sprake zijn van meerdere bezwaren tegen één besluit. Buiten de vergunninghouder kunnen er immers ook andere belanghebbenden zijn. Dat is in het fysieke domein wezenlijk anders dan bij het sociale domein, waar naar zijn aard slechts sprake is van één belanghebbende (de aanvrager).

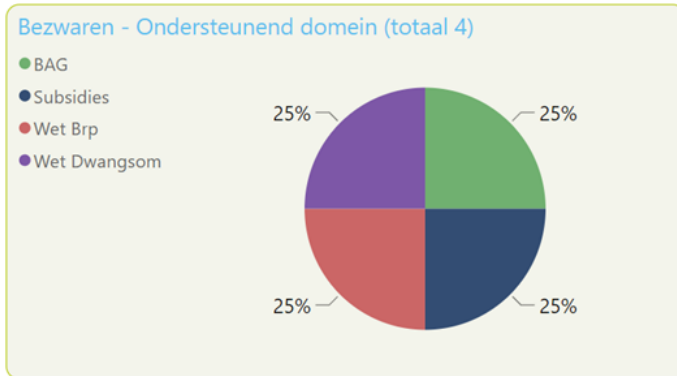
In onderstaande diagram en tabel wordt weergegeven hoe het aantal bezwaarschriften in het fysieke domein (43) is verdeeld over de onderscheiden wetten, alsmede wat per discipline de uitkomst is.

Fysiek domein						
Wet / Regeling	Aantal bezwaren	Geground	Ongegrond	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
Omgevingsvergunning	25	3	12	4	6	3
Omgevingsvergunning - inrit	5		4	1		1
APV	3		1		2	
Bestuursdwang	1			1	1	
Handhaving	3		3			
Openbare manifestaties	1		1			
Verkeersbesluit	5	3	1	1		
Totaal	43	6	22	7	9	4

Bezwaren 2023 – Ondersteunend domein

In 2023 hadden 4 van de 120 bezwaren betrekking op werkvelden die niet betrekking hebben op het sociale of fysieke domein. In onderstaande diagram en tabel wordt weergegeven hoe deze bezwaarschriften zijn verdeeld over de betreffende wetten, alsmede wat per discipline de uitkomst is.

Ondersteunend domein						
Wet / Regeling	Aantal bezwaren	Gegron	Ongegron	(Kennelijk) niet ontvankelijk	Ingetrokken	Overweging ten overvloede
BAG	1		1			
Subsidies	1		1			
Wet Brp	1		1			
Wet Dwangsom	1		1			
Totaal	4		4			

Beslissing bestuursorgaan

De verantwoordelijke bestuursorganen hebben in alle gevallen bij de beslissing op het bezwaar het advies van de commissie gevolgd. Er is dus geen sprake geweest van een zogenaamde contraire besluiten.

Tot slot

Namens de commissie wil ik hierbij de ambtelijke ondersteuning en alle betrokken bestuursorganen en andere belanghebbenden bedanken voor het in ons gestelde vertrouwen.

Zuidhorn, 29 april 2024

De voorzitter van de Commissie Bezwaarschriften,

mr. J.P. Schrable-Oranje